

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๗
วันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์กระแสด ชนะวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายมานิจ สุขสมจิตร	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. รองศาสตราจารย์นริวรรณ จินตกานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. นายปรีชา วัชรากัย	รองประธานกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หก
๘. ศาสตราจารย์พิเศษประสพสุข บุญเดช	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๙. นายจรูญ อินทจาร	รองประธานที่ปรึกษากรรมการ
๑๐. นายคำคุณ สิทธิสมาน	โฆษกกรรมการ
๑๑. พลโท นาวิณ ดำริกาญจน์	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายปรกรณ์ ปรียากร	โฆษกกรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	โฆษกกรรมการ
๑๔. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	โฆษกกรรมการ
๑๕. นายกฤต ไกรจิตติ	กรรมการ
๑๖. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	กรรมการ
๑๗. นายจุมพล สุขมัน	กรรมการ
๑๘. นางถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
๑๙. นางทิวา ณ นคร	กรรมการ
๒๐. พลโท นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๒๑. ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๒๒. ศาสตราจารย์บรรเจ็ด สิงคะเนติ	กรรมการ
๒๓. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	กรรมการ
๒๔. นายประชา เตรีตน์	กรรมการ

๒๕. นายไพบูลย์ นิติตะวัน	กรรมการ
๒๖. พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ	กรรมการ
๒๗. นายวิชัย ทิตตภักดิ์	กรรมการ
๒๘. นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์	เลขานุการกรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	(ลาการประชุม)
๒. นายเชษฐา โทณะวนิก	(ลาการประชุม)
๓. นายเชิดชัย วงศ์เสรี	(ลาการประชุม)
๔. นายมีชัย วีระไวทยะ	(ลาการประชุม)
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลามเจริญทรัพย์	(ลาการประชุม)
๖. นางสาวสมสุข บุญยะปัญญา	(ลาการประชุม)
๗. ศาสตราจารย์พิเศษเอนก เหล่าธรรมทัศน์	(ลาการประชุม)
๘. นายดิศทัต โทตระกิตย์	(ลาการประชุม)

ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ คือ

ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง
สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางซีนุสมน นิวาทวงษ์
๒. นายอรรถกร สุขปนุพันธ์
๓. นายปณตกร จงธีรโชติ

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๑. นางสาวดุษฎี ชัยเพชร
๒. นางสาวฐิติภัทร พงษ์ไธสง

นักจดหมายเหตุปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานจดหมายเหตุปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม

นายพุมิพันธุ์ อภิไชยวาทย์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้ติดตามกรรมาธิการ

๑. นายศิริรัช ศรีชุมแสง	ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
๒. นายธนบดี ภาคพิชัย	ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
๓. นายชานนทร์ บุญรัชกุล	ผู้ติดตาม นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์
๔. นางสาวอรอุมา วรแสน	ผู้ติดตาม นายประชา เตรีตัน
๕. นายศุภวัฒน์ สิงห์สูงษ์	ผู้ติดตาม นายดิสทัต โทตระกิตย์
๖. นางสาวชัชชรีย์ จิตติพงษ์	ผู้ติดตาม นางสาวสุภัทรา นาคะผิว
๗. นายธนกร วังฐาน	ผู้ติดตาม นางสาวสุภัทรา นาคะผิว
๘. พันเอก รมวีร์ หิรัญสี	ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๑๒ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมาธิการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ประธานกรรมาธิการได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ได้รับเชิญจากสหภาพยุโรปและประเทศสมาชิกให้ไปร่วมงานจึงได้ไปพร้อมกับกรรมาธิการอีก ๓ ท่าน คือ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช นางสาวสมสุข บุญญะบัญชา และนายเจษฎ์ โทณะวณิก โดยต่างประเทศได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการกรรมาธิการกร่างรัฐธรรมนูญและสอบถามในหลายประเด็น ทั้งเรื่องการเลือกตั้ง ความก้าวหน้าของรัฐธรรมนูญ และประเด็นอื่น ๆ โดยได้มอบร่างรัฐธรรมนูญภาค ๑ ว่าด้วยบททั่วไป พระมหากษัตริย์ ประชาชน รวมทั้งเรื่องผู้ตรวจการแผ่นดิน และพิทักษ์สิทธิของประชาชนซึ่งได้แปลเป็นภาษาอังกฤษแก่สหภาพยุโรปและประเทศสมาชิก โดยเรื่องการควมรวมผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตัวแทนจากประเทศต่าง ๆ ไม่ติดใจ

นอกจากนี้ เอกอัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศไทยและเลขานุการเอกสถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยจะเป็นตัวแทนเข้าร่วมสังเกตการณ์ในโครงการสัมมนา ข้อเสนอของภาคประชาชนคนอีสานต่อการปฏิรูปประเทศไทย ในวันเสาร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่จังหวัดอุดรธานีด้วย

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๔ วันพฤหัสบดีที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยไม่มีการแก้ไข และให้เลื่อนการรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๔๕ วันศุกร์ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และครั้งที่ ๔๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ออกไปก่อน

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณาร่างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา (ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว)

ประธานกรรมการได้ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชี้แจงเอกสารที่ได้มีการนำเสนอต่อที่ประชุม โดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงว่ามีเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ดังนี้

๑. ร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดองที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเสนอคณะกรรมการยกกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาในวาระที่หนึ่ง

๒. รายงานผลการสัมมนาเรื่อง “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” และรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนระหว่างวันที่ ๙ - ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ ของคณะอนุกรรมการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในคณะกรรมการยกกร่างรัฐธรรมนูญ

๓. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๔. ประเด็นความเห็นกำหนดมาตรการปฏิรูป เพื่อบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญภาค ๔ ว่าด้วยเรื่องของการปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๕. (ร่าง) รัฐธรรมนูญ หมวดปฏิรูป : หมวดสังคม เสนอเพิ่มเติมโดย คณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๖. ความเห็นเกี่ยวกับการยกกร่างรัฐธรรมนูญ ของคณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๗. ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อร่างรัฐธรรมนูญ

๘. ข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินต่อคณะกรรมการยกกร่างรัฐธรรมนูญ

๙. เอกสารสรุปการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ๓ เวที

๑๐. การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง จะทำอย่างไรให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเคร่งครัด และเป็นธรรม

สืบเนื่องจากคณะกรรมการปฏิรูป สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้จัดส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพียง ๖ คณะ คณะกรรมการจึงได้พิจารณาแนวทางในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง โดยมีกรรมการอภิปรายแสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เสนอให้กรรมการผู้ได้รับมอบหมายให้ประสานงานกับคณะกรรมการปฏิรูปประสานงานกับคณะกรรมการที่ตนได้รับมอบหมายเพื่อติดตามเร่งรัดอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน และไม่กระทบต่อการทำงานของคณะกรรมการยกกร่างรัฐธรรมนูญ

- คณะกรรมการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดส่งให้คณะกรรมการแล้วแต่กำลังทำการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะแล้วเสร็จภายในวันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

- คณะกรรมาธิการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอยู่ระหว่างการสังเคราะห์ข้อมูลที่มีจำนวนมากจึงขอจัดส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ภายในวันพุธที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

- คณะกรรมาธิการปฏิรูปพลังงานจะจัดส่งให้คณะกรรมาธิการภายในวันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

- เนื่องจากคณะกรรมาธิการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติยังจัดส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญไม่ครบทุกด้าน จึงเห็นควรพิจารณาในเรื่องของการปฏิรูปในสัปดาห์ต่อไป เพื่อให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้นำข้อมูลที่ได้รับไปสังเคราะห์และเปรียบเทียบกับผลการพิจารณาของคณะกรรมาธิการที่ผ่านมาเพื่อให้คณะกรรมาธิการพิจารณาเป็นรายมาตราต่อไป

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมาธิการ คนที่หก ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๔ กล่าวว่า ได้มีการติดต่อประสานงานกับคณะกรรมาธิการปฏิรูปด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งได้ชี้แจงเกี่ยวกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการปฏิรูปแต่ละด้านว่า ได้บัญญัติไว้ตรงส่วนใด พร้อมทั้งได้แจ้งคณะกรรมาธิการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ต้องไม่เกิน ๓ มาตรา แต่หากคณะกรรมาธิการปฏิรูปคณะใดเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาเกิน ๓ มาตรา ขอให้เป็นดุลยพินิจของคณะกรรมาธิการในการพิจารณา

กรรมาธิการแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมาธิการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทย สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้นำเอาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการปฏิรูปทั้ง ๑๘ คณะมาพิจารณาและกลั่นกรองเป็น ๓๖ วาระการปฏิรูป และ ๗ วาระการพัฒนา ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำแผนซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และในส่วนของแผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในระยะ ๕ ปี คาดว่าจะจัดทำแล้วเสร็จในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งในส่วนของแผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในระยะ ๕ ปี นั้น มีความสอดคล้องกับแนวทางและกลไกในการปฏิรูปของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จึงเสนอให้เขียนกลไกให้ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในระยะ ๕ ปี ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบก็จะครอบคลุม และเกิดความเชื่อมโยงกับสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพราะหากรัฐธรรมนูญมีข้อความที่ขัดหรือแย้งกับ ๓๖ วาระการปฏิรูป และ ๗ วาระการพัฒนา อาจเป็นปัญหาได้จึงควรมีการประสานงานระหว่างคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาปฏิรูปแห่งชาติให้มีเนื้อหาข้อความที่ตรงกันเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและจะทำให้รัฐธรรมนูญมีความกระชับยิ่งขึ้น

- ในการยกร่างรัฐธรรมนูญไม่สามารถครอบคลุมความต้องการของคณะกรรมาธิการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกคณะได้ จึงควรบัญญัติเฉพาะในส่วนของกลไกการปฏิรูปที่เป็นเรื่องสำคัญ ได้แก่ การเขียนโครงสร้างการออกแบบต้องมีความครอบคลุมทุกฝ่าย การเขียนเรื่องอำนาจหน้าที่ในเชิงเนื้อหาต้องเขียนโดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๗ และกลไกดังกล่าวต้องมีสภาพบังคับเพื่อให้เกิดขึ้นจริง โดยคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณา

ร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและไม่ขัดแย้งในเชิงหลักของรัฐธรรมนูญ และควรมีการพิจารณาชื่อแผนหรือยุทธศาสตร์ที่จะใช้ให้เป็นชื่อเหมือนกัน ในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง จึงควรบัญญัติเฉพาะในเรื่องของกลไกซึ่งจะเกิดความกระชับ และในส่วนของรายละเอียดเนื้อหาให้เขียนในแผนหรือยุทธศาสตร์ที่จะได้กำหนดจะทำให้เกิดพลวัตสามารถปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของสภาปฏิรูปแห่งชาติได้

- ควรนำร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการที่สามารถเปิดเผยได้มอบให้แก่สภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อให้การดำเนินการเพื่อการปฏิรูปใด ๆ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติสอดคล้องไม่ขัดหรือแย้งกับประเด็นที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้ว

- คณะกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทยยังมีความกังวลว่าจะสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาได้มากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ คณะกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติหลายคณะยังไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่เพียงพอ และคิดภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญเก่า มีภูมิทัศน์ทางการเมืองในกรอบความคิดเก่าไม่ได้มองภาพที่เปลี่ยนไปตามภูมิทัศน์ใหม่ ดังนั้น ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการปฏิรูปเสนอจึงอาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในโครงสร้างรวม จึงควรต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่เฉพาะในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง แต่รวมถึงการทำงานระหว่างคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกับสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ส่วนแนวทางการดำเนินงานขอเสนอให้พิจารณาเนื้อหาของคณะอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ เนื่องจากมีเนื้อหาสาระที่อย่างน้อยควรจะมีในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นเนื้อหาสาระตามกรอบรัฐธรรมนูญใหม่ที่เปลี่ยนไปและได้ผ่านการพิจารณาแล้ว โดยสามารถแก้ไขเพิ่มเติมตามกรอบวิสัยทัศน์ ๓๖ วาระการปฏิรูป และ ๗ วาระการพัฒนาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ก็จะเป็นการควบคุมความเสี่ยงได้

- เพื่อให้มีความเชื่อมโยงกับคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ที่ได้เสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและไม่ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวสูญเปล่า เสนอให้ตั้งคณะทำงานเพื่อดูว่าความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะใดมีความสอดคล้องกับของคณะกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทยซึ่งความเห็นดังกล่าวก็จะปรากฏอยู่ใน ๓๖ วาระการปฏิรูป และ ๗ วาระการพัฒนา พร้อมทั้งส่งความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทยเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมการ คนที่หก ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้แสดงความคิดเห็นว่า การปฏิรูปเป็นพัฒนาการของความคิดในเรื่องใหม่ ดังนั้น การเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ จึงเสนอได้แต่จะเห็นด้วยตามที่เสนอหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมซึ่งนอกจากการรับฟังสภาปฏิรูปแห่งชาติแล้วควรจะรับฟังจากส่วนอื่นด้วย นอกจากนี้ ๓๖ วาระการปฏิรูป

และ ๗ วาระการพัฒนาฯ ยังไม่มีความชัดเจนว่าเรื่องใดที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเรื่องใดไม่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หากไม่นำเรื่องการปฏิรูปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญก็อาจเสียโอกาสที่จะบอกกับประชาชนว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูป จึงเห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนำข้อมูลที่ได้รับมาสังเคราะห์แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาว่าในส่วนใดที่คณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว และส่วนที่ยังไม่ได้พิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า ในเรื่องที่คณะกรรมการได้พิจารณาผ่านไปแล้วจะไม่นำมาพิจารณาแก้ไขจนกว่าคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จและพิจารณาทบทวนร่างจึงจะนำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ในส่วนที่เสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะใหม่มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดทำรายละเอียดเป็นรายมาตราเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้อาจใช้ข้อความดังนี้

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการสมัชชาพลเมืองเพื่อการปฏิรูป

มาตรา ๑ ให้ดำเนินการปฏิรูปตามแผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในระยะ ๕ ปี ซึ่งสภาพปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเมือง
- (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๔) การปกครองท้องถิ่น
- (๕) การศึกษา
- (๖) เศรษฐกิจ
- (๗) พลังงาน
- (๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๙) สื่อสารมวลชน
- (๑๐) สังคม
- (๑๑) อื่น ๆ

มีกรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- สนับสนุนแนวทางที่จะพิจารณาในหลายประเด็นที่เป็นเรื่องปฏิรูปที่น่าสนใจและสามารถนำมาผนวกได้ทันที แต่ไม่สนับสนุนแนวทางที่จะนำข้อเสนอของสภาพปฏิรูปแห่งชาติมากำหนดไว้ทั้งหมดโดยที่ไม่มีข้อเสนอหรือความเห็นของคณะกรรมการและมีความห่วงใยในเรื่องความเห็นของประชาชนที่ไม่ได้นำเข้ามาผนวกไว้ ข้อเสนอของประชาชนมีความสำคัญและเป็นข้อเสนอในประเด็นที่ดีในการปฏิรูปจึงขอให้พิจารณาว่าจะนำข้อเสนอของประชาชนไปกำหนดไว้อย่างไร โดยในหลายประเด็นควรมีการพิจารณาให้ถ่อง

แท้และสามารถนำมาผสมผสาน (integrate) ได้แต่ไม่ควรนำข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติมากำหนดไว้ทั้งหมด

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงว่า ตามเอกสารที่คณะกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ส่งกลับมายังคณะกรรมการเห็นว่าข้อเสนอส่วนหนึ่งเป็นการขอแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องหน้าที่สิทธิเสรีภาพและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการมาแล้ว ข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจะพิจารณาข้อเสนอดังกล่าวในภายหลัง หากเป็นข้อเสนอในเรื่องการปฏิรูปหรือการปรองดองของคณะกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจะนำข้อเสนอดังกล่าวของแต่ละคณะมาพิจารณาเป็นหลัก เพื่อนำมาร่างเป็นกฎหมายโดยจะไม่แก้ไขหลักการหรือโครงสร้างที่ได้มีการเสนอซึ่งมีข้อเสนอบางส่วนสามารถนำไปกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลได้และจะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

- การปฏิรูปนั้นต้องใช้เวลาพอสมควรในการดำเนินการและต้องมีสมาชิกหรือคณะกรรมการเพื่อการปฏิรูปขึ้นมา ในส่วนการรับฟังข้อมูลจากภาคส่วนต่าง ๆ นั้นสามารถนำมารับฟังประกอบการพิจารณาได้ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาเก็บไว้ในฐานข้อมูลได้และสามารถนำมาแจกแจงให้เป็นข้อมูลของคณะกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติแต่ละคณะ ในกระบวนการปฏิรูปตามกรอบที่นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ ประธานกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทยได้เสนอไว้ นั้น เห็นว่าการดำเนินการให้ทันตามกำหนดเวลาจะทำได้ยากแต่ต้องดำเนินการดังกล่าว อาจทำให้เกิดภารกิจงานที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องและมีมากกว่า ๓๖ ด้านซึ่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นได้โดยกลไกของสมาชิกหรือคณะกรรมการเพื่อการปฏิรูป

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมการ คนที่หก ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้ให้ความเห็นว่า ในเรื่องการรับฟังความเห็นของประชาชนนั้นได้มีการรวบรวมความเห็นของประชาชนมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีการจัดเวทีเพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนเป็นจำนวนมากซึ่งได้มีการรวบรวมข้อมูลไว้ทั้งหมดเป็นเอกสาร รวมถึงข้อมูลความเห็นของประชาชนที่สภาปฏิรูปแห่งชาติและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินการด้วยโดยนำมาพิจารณาร่วมกันทั้งหมดและรับทราบว่าประชาชนต้องการปฏิรูปในประเด็นต่างๆ ในส่วนแนวทางการนำข้อเสนอของคณะกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติมาเป็นหลักในการพิจารณาจะทำให้เกิดปัญหาเนื่องจากคณะกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้ดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการดังกล่าวมาแล้วและประสบความสำเร็จเกี่ยวกับข้อเสนอของคณะกรรมการแต่ละคณะซึ่งคณะกรรมการตัดข้อเสนอของคณะกรรมการที่ไม่เกี่ยวข้องออกทั้งหมด จึงควรนำข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ที่ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวมาแล้วเป็นหลักในการพิจารณาและไม่ควรพิจารณาข้อเสนอของคณะกรรมการแต่ละคณะที่ไม่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขอให้พิจารณาในเรื่องการยอมรับด้วย การปฏิรูปประเทศนั้นต้องให้ประชาชนยอมรับ โดยรัฐธรรมนูญฉบับ

นี้หากมีเนื้อหาสาระที่มีจุดเด่นหรือจุดขายตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้จัดทำไว้แล้วมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถทำให้ประชาชนยอมรับ หากมีการทำประชามติจะได้รับ การยอมรับจากประชาชนด้วยเช่นกัน จึงขอให้กำหนดในเรื่องปฏิรูปให้เป็นรูปธรรมไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

- ปัจจุบันสภาพปฏิรูปแห่งชาติกำลังมีแผนงานในการปฏิรูปเป็น ๓ ระยะ รัฐธรรมนูญควรรองรับ แผนงานดังกล่าว โดยให้มีแนวทางที่ตรงกันว่าเมื่อผ่านกระบวนการของสภาพปฏิรูปแห่งชาติแล้วจะมีกลไกใน การรับช่วงหรือส่งมอบการดำเนินงานในการปฏิรูปต่อไป

- สาระสำคัญในเรื่องดังกล่าวนี้มีอยู่ ๓ ประการ คือ เรื่ององค์กรหรือกลไก เรื่องการรองรับกับ แผนงานของสภาพปฏิรูปแห่งชาติ เรื่องสาระในการปฏิรูปตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำ รัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้จัดทำไว้ซึ่งสามารถอธิบายได้ถึงสาระสำคัญที่จะดำเนินการปฏิรูป โดยทั้งสามส่วน ดังกล่าวนั้นไม่ได้มีความขัดแย้งกัน

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมการ คนที่หก ในฐานะประธานอนุกรรมการ พิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้ให้ความเห็นว่า ในเรื่องคณะกรรมการสมัชชาพลเมืองเพื่อ การปฏิรูปตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้มีการเสนอนั้นได้ กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับแผนงานของสภาพปฏิรูปแห่งชาติไปดำเนินการต่อไปและสามารถ กำหนดให้ดำเนินงานตามแผนงานของสภาพปฏิรูปแห่งชาติที่มีความชัดเจนแล้วได้ โดยกลไกที่จะรองรับใน เรื่องการปฏิรูปไม่ได้ดำเนินการเฉพาะที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ เช่น เรื่องการศึกษาที่อาจมีกลไกที่ใช้ใน การปฏิรูปในอีก ๑๐ ปีหรือ ๒๐ ปีข้างหน้าได้

- ควรแยกภารกิจของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกับภารกิจของสภาพปฏิรูปแห่งชาติให้ ชัดเจน ซึ่งในภารกิจของสภาพปฏิรูปแห่งชาติมีเรื่องวาระการปฏิรูป ๓๖ วาระ คณะกรรมการควรนำข้อดี ของวาระการปฏิรูปดังกล่าวมาพิจารณาว่าควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ หากไม่สามารถกำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญได้สามารถไปกำหนดไว้ในกระบวนการอื่นต่อไป รวมทั้งคณะกรรมการมีหน้าที่ตรวจสอบถึง ความสอดคล้อง ความไม่ขัดแย้ง การส่งเสริมกันระหว่างคณะกรรมการและสภาพปฏิรูปแห่งชาติด้วย

- คณะกรรมการได้เปิดรับข้อเสนอของสภาพปฏิรูปแห่งชาติ โดยในเรื่องวาระการปฏิรูป ๓๖ วาระ นั้นมีวาระการปฏิรูปมากกว่ากึ่งหนึ่งที่สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการได้พิจารณาไปแล้ว และขอให้ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอของคณะกรรมการของสภาพปฏิรูปแห่งชาติที่ยังไม่มี ความชำนาญในการร่างกฎหมายด้วย

- คณะกรรมการได้คำนึงถึงเรื่องการปฏิรูปในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละภาค เมื่อได้มี ร่างมาตราที่เป็นเรื่องการปฏิรูปโดยเฉพาะแล้วเห็นว่าจะเป็นเรื่องที่ซ้ำซ้อนกับร่างมาตราที่คณะกรรมการ ได้พิจารณาไปแล้วในหลายเรื่อง จึงขอเสนอว่าให้จัดหมวดหมู่ในเรื่องการปฏิรูปให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งใน เรื่องปฏิรูปการเมืองและความมั่นคงที่จะไม่ทำให้เกิดปัญหา การปฏิรูปเศรษฐกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง การเงิน การคลัง การใช้ทรัพยากรในด้านต่าง ๆ การปฏิรูปสังคมและวัฒนธรรม การปฏิรูประบบบริหาร ราชการแผ่นดินให้มีการปฏิรูปโครงสร้าง กระบวนการ กลไกในการดำเนินงานภายในระยะเวลา ๔ ถึง ๕ ปี

จะทำให้เกิดการบูรณาการเรื่องต่างๆทั้งหมดเข้าด้วยกันและสนับสนุนสภาปฏิรูปแห่งชาติที่ได้กำหนดเรื่องวิสัยทัศน์ในอนาคตและยุทธศาสตร์ที่จะนำไปถึงเป้าหมายใน พ.ศ. ๒๕๗๕ หากกำหนดรายละเอียดปลีกย่อยในเรื่องการปฏิรูปมากเกินไปจะทำให้เกิดการไม่ยอมรับจากสังคมได้

- เรื่องการปฏิรูปนั้นมีอยู่สามส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นกลไกหลักในเรื่องสมัชชาหรือสภาหรือคณะกรรมการปฏิรูปให้มีอำนาจหน้าที่อย่างไร ส่วนที่สองเป็นสาระสำคัญในการปฏิรูปในภาพรวมที่เป็นเรื่องทิศทาง ส่วนที่สามเป็นกลไกเฉพาะด้านที่จำเป็นและไม่ควรมีเนื้อหาที่ยาวเกินไป โดยส่วนที่เป็นรายละเอียดควรนำไปกำหนดไว้ในแผนงานในการปฏิรูประยะ ๕ ปีซึ่งรัฐธรรมนูญจะมีการรับรองแผนดังกล่าวไว้ด้วยและให้แผนงานดังกล่าวมีผลผูกพันกับทุกองค์กรโดยให้แต่ละองค์กรสามารถปรับปรุงแผนงานดังกล่าวได้ โดยคณะกรรมการจะรับผิดชอบในสองส่วนแรกเท่านั้น

นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมการ คนที่หก ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ ได้ให้ความเห็นว่า ได้เคยมีแนวทางให้เชิญประธานกรรมการหรือผู้แทนของคณะกรรมการแต่ละคณะมาให้ความเห็นต่อที่ประชุมคณะกรรมการ เห็นว่าในบางประเด็นนั้นสามารถเชิญบุคคลดังกล่าวมาให้ความเห็นได้ เช่น เรื่องการปฏิรูปเศรษฐกิจ การศึกษา เป็นต้น

- ข้อเสนอเรื่องการยกร่างมาตราในหมวดปฏิรูป คณะกรรมการได้มีการพิจารณาในเรื่องความสัมพันธ์ในหมวดสิทธิเสรีภาพ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและหมวดปฏิรูป ขอให้พิจารณาว่าในเรื่องสิทธิเสรีภาพซึ่งเป็นเรื่องสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง วัฒนธรรม ในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเองเป็นเรื่องที่รัฐต้องดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในทุกเรื่องให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ ในหมวดการปฏิรูปเป็นเรื่องการปฏิรูปการทำงานของรัฐ หน้าที่ของรัฐ หากมีการจัดหมวดหมู่ในลักษณะนี้จะเกิดความสอดคล้องกันในเรื่องดังกล่าว

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า ให้คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นนำร่างมาตราที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๙ และข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติไปพิจารณาร่างมาตราที่เป็นเรื่องหลักการเท่านั้น ในส่วนรายละเอียดให้ไปอธิบายไว้ในจุลสารได้และให้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการในครั้งต่อไป รวมทั้งกำลังพิจารณาถึงแนวทางในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่เป็นไปตามข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติด้วยเช่นกัน สำหรับการเชิญประธานกรรมการหรือผู้แทนของคณะกรรมการแต่ละคณะมาให้ความเห็นต่อที่ประชุมคณะกรรมการนั้น หากเป็นการเชิญบางคณะมาให้ความเห็นแล้วจะทำให้คณะกรรมการถูกโจมตีได้ซึ่งคณะกรรมการก็ได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการของสภาปฏิรูปแห่งชาติที่สนใจเข้ามาฟังการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นางฉวีลวดี บุรีกุล กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้แจ้งต่อที่ประชุมถึงกิจกรรมของคณะอนุกรรมการการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญต่อคณะกรรมการ ดังนี้

๔.๑.๑ โครงการเวทีประชาเสวนา เรื่องประชาท้องถิ่น ร่วมสานพลังยกระดับพื้นที่รูปธรรมจัดการตนเองเพื่อปฏิรูปประเทศไทย จะจัดระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๐ - วันเสาร์ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ โรงแรมกรีนเวิลด์พาเลซ จังหวัดสงขลา

๔.๑.๒ ได้มีการจัดสัมมนาร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปการแรงงาน เรื่อง “สานพลังประชาชนในการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นต่อการยกร่างรัฐธรรมนูญและการปฏิรูปด้านแรงงาน” เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๔.๑.๓ รายงานผลการสัมมนาเรื่อง “สานพลังเกษตรกรในการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นต่อการยกร่างรัฐธรรมนูญ” โดยสรุปสาระสำคัญได้ว่า รัฐธรรมนูญควรให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยลดความเหลื่อมล้ำด้านภาคการเกษตร สร้างความมั่นคงด้านภาคการเกษตร และกำหนดนโยบายด้านการเกษตรเป็นนโยบายพื้นฐานของรัฐ นอกจากนี้ ควรต้องรักษาผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ และให้ความสำคัญกับเกษตรกรโดยรวม ซึ่งรวมถึงการรวมกลุ่มบริหารจัดการป้องกันเมล็ดพันธุ์ การแก้ไขปัญหาที่ดิน การจัดตั้งกองทุนที่ดิน การกระจายอำนาจให้กับประชาชน การตรวจสอบอำนาจรัฐโดยประชาชน บทบาทของเยาวชนในการตรวจสอบ สิทธิชุมชน ในด้านของความเหลื่อมล้ำด้านการเกษตรมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปคือ ลดความเหลื่อมล้ำทางภาคการเกษตรโดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร กฎหมายการตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญเกษตรกร กฎหมายควบคุมพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ กฎหมายลดภาษีนำเข้าเครื่องจักรการเกษตร กฎหมายวิสาหการเกษตรครบวงจร และกฎหมายการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้คุ้มค่า ในเรื่องความมั่นคงภาคการเกษตรควรจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมระบบตลาดด้านการเกษตร คุ้มครองระบบการจัดการน้ำ ยกเลิกการนำเข้าสารเคมีโดยเฉพาะเรื่องการยกเลิกนำเข้าสารเคมีที่มีการเสนอความเห็นดังกล่าวในหลายจังหวัดที่ต้องการให้ปัญหาดังกล่าวเป็นวาระสำคัญในการปฏิรูปด้วย ในส่วนของสิทธิชุมชนเสนอให้มีพระราชบัญญัติการเงินชุมชน และองค์กรชุมชนที่มีสิทธิเสนอกฎหมายต่าง ๆ

๔.๑.๔ กำหนดการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นเฉพาะประเด็น มีรายละเอียดดังนี้

๑) โครงการสัมมนา ข้อเสนอของภาคประชาชนคนอีสาน ต่อการปฏิรูปประเทศไทย เรื่อง “ประชา – ท้องถิ่นร่วมสานสร้าง ยกระดับพื้นที่รูปธรรมจัดการตนเอง เพื่อการปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่างวันศุกร์ที่ ๑๓ - วันเสาร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมโรงแรมประจักษ์ตรา จังหวัดอุดรธานี

๒) โครงการสัมมนา “สานพลังกลุ่มสมัชชาพลเมืองในการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นต่อการยกร่างรัฐธรรมนูญ” ในวันอาทิตย์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ ๒๑๓ - ๒๑๖ อาคารรัฐสภา ๒

๓) โครงการสัมมนา “สานพลังกลุ่มนักธุรกิจในการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นต่อการยกร่างรัฐธรรมนูญ” ในวันอาทิตย์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ ๒๑๓ - ๒๑๖ อาคารรัฐสภา ๒

๔) โครงการสัมมนา “สานพลังกลุ่มนักวิชาการ ในการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นต่อการยกร่างรัฐธรรมนูญ” ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ ๒๑๓ - ๒๑๖ อาคารรัฐสภา ๒

๔.๑.๕ เวทีประชาเสวนาทางออก “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) เวทีประชาเสวนา เรื่อง “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่างวันเสาร์ที่ ๒๑ - วันอาทิตย์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ จังหวัดสงขลา

๒) เวทีประชาเสวนา เรื่อง “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่างวันเสาร์ที่ ๗ - วันอาทิตย์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดสุรินทร์

๓) เวทีประชาเสวนา เรื่อง “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ - วันศุกร์ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดพิษณุโลก

๔) เวทีประชาเสวนา เรื่อง “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่างวันเสาร์ที่ ๒๑ - วันอาทิตย์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดชลบุรี

๕) เวทีประชาเสวนา เรื่อง “สานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศไทย” ระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๗ - วันเสาร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงเทพมหานคร

๔.๒ นายมานิจ สุขสมจิตร รองประธานกรรมการ คนที่สอง ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่าสำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะนำจุลสารของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป ทั้งนี้ ประธานกรรมการเห็นว่าควรนำจุลสารดังกล่าวที่แปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วเสร็จเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์และจัดส่งแก่สถานทูตและหอการค้าของต่างประเทศด้วย

๔.๓ รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย โฆษกกรรมการ แจ้งว่า ตนและศาสตราจารย์พิเศษเอกเหล่าธรรมทัศน์ ได้เข้าร่วมประชุมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) เรื่อง ทิศทางรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็น closed session โดยมีผู้นำทางธุรกิจ เข้าร่วมประชุมประมาณ ๔๐ คน ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องระบบการเมือง

๔.๔ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมครั้งต่อไปในวันจันทร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม และ
กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๕๔ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์